

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 64 hallituksen esityksen johdosta laiksi liikevaihtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on 3 päivänä lokakuuta 1986 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 119 laiksi liikevaihtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta.

Vuodesta 1984 lähtien on posti- ja telelaitoksen sekä toimiluvan varaisten puhelinlaitosten harjoittamasta telepalvelusta ollut suoritettava liikevaihtoveroa. Telepalveluiden liikevaihtoverosta on säädetty vuosittain annettulla väliaikaislailla. Hallitus ehdottaa, että telepalvelujen liikevaihtoverotusta jatkettaisiin myös vuonna 1987. Hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus on saman sisältöinen kuin kuluvan vuoden clokuun alusta voimassa ollut vastaava lainsäädäntö.

Hallituksen esityksen mukaan telelaitosten verolliseen liikevaihtoon luettaisiin tavarann myynnistä ja vuokrauksesta saadut tulot sekä tulot sellaisista valmistus- ja asennustyösuorituksista, jotka jo vanhastaan ovat liikevaihtoverotuksen kohteena. Edellä olevan lisäksi luettaisiin verolliseen liikevaihtoon teleliikenteen harjoittamisesta kannetut maksut ja muut korvaukset. Tällöin olisi kysymys esimerkiksi niin sanotusta perusmaksusta tai erilaisista asennus- ja huoltokor-

vauksista taikka maksusta, joka kannetaan puhelinluetteloon otetuista ylimääräisistä tiedoista. Liikevaihtoverotus ei koskisi mainontaa. Veroa ei myöskään suoritettaisi pääomasijoituksen luonteisista osake- tai osuusmaksuista tai vastaavista kertaluonteisista eristä, jotka oikeuttavat liittymän saamiseen. Veron kertautumisen estämiseksi ja neutraliteettisyyistä ehdotetaan telepalvelu toiminnan harjoittajille oikeus tehdä ostovähennys paitsi myyntitarkoitusta varten hankituista tavaroista myös tätä tarkoitusta varten hankituista telepalveluista.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman, jäsenet Ajo, Alppi, Joutsenlahti, Malm, Martikainen, Mäki-Hakola,

Poutanen, Rosnell, Sutinen, Tenhiälä ja Vainio sekä varajäsenet Jokela, Rusanen, Sasi, Savolainen ja Vepsäläinen.

Vastalauseita

I

Hallitus esittää, että ns. televeroa datasiirtoverolla täydennettynä jatkettaisiin myös vuodeksi 1987. Valiokunnan enemmistö on tyytynyt hyväksymään hallituksen esityksen.

Hallituksen verorakenteen kehittämistä koskevana linjana on tuloverotuksen keventäminen ja vastaavasti välillisen verotuksen laajentaminen. Niinpä televeron ohella pantiin myös kahvi liikevaihtoverolle vuodeksi 1986 eduskunnan enemmistön suosiollisella myötävaikutuksella. Valtiovarainministeriö on suurituloisia hyödyttävän ns. marginaaliverouudistuksen yhteydessä suunnitellut liikevaihtoverotuksen laajentamista edelleen mm. vapaa-ajan toimintoihin. Siirtymällä tulon

ja varallisuuden verottamisesta kulutuksen verottamiseen hallitus ja sitä tukeva eduskunnan enemmistö suosivat rikkaita ja hyvätuloisia pieniä ja keskituloisten kustannuksella. Hallitus noudattaakin tässä mielessä kokoomukselaista politiikkaa eikä siten ole missään mielessä köyhän asialla.

Televero lisää kehitysalueiden puhelinkustannuksia, vaikka eri toimin tulisi kyetä edistämään kehitysalueiden elpymistä.

Ehdotammekin,

että lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Osmo Vepsäläinen

Ulla-Leena Alppi

Irma Rosnell

II

Hallitus esittää, että vuonna 1984 aloitetun televeron perimistä jatkettaisiin edelleen vuonna 1987. Tällä tavalla hallitus kerää puhelimen käyttäjiltä 900 miljoonaa markkaa.

Hallitus oli aikoinaan ja on edelleen pakotettu turvautumaan televeroon valtiontalouden tasapainottamiseksi. Näin kansalaiset joutuvat maksamaan 20 prosenttia korkeampia puhelinmaksuja sen vuoksi, ettei hallitus ole kyennyt estämään budjetin menopuolen voimakasta kasvua. Verotuksen painopisteen siirtämistä välittömistä veroista välillisiin veroihin voidaan pitää oikeasuuntaisena. Televero ei kuitenkaan merkitse tätä. Hallitus ei ole ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin televeron johdosta välittömän verotuksen lieventämiseksi.

Puhelinmaksuissa ei tule yksinomaan kiinnittää huomiota televeroon, vaan myös kaukopuhelunmaksujen veronluonteiseen ylihinnointeluun. Posti- ja telelaitoksen kaukoliikennemaksujen ylihinnointelun arvioidaan olevan noin miljardi markkaa suoritettavasta hinnanalennuksesta huolimatta. Näin ollen puhelimen käyttäjiin kohdistuva todellinen verorasitus on 2 miljardin markan luokkaa.

Tämän suuruinen verorasitus on kohtuuton, koska puhelinpalveluita voidaan pitää tänä päivänä välttämättömyyspalveluina. Vanhuksille ja liikuntavammaisille puhelin saattaa olla lähes ainoa keino pitää yhteyttä ystäviin ja sukulaisiin. Normaali elämä ilman puhelinta on tänä päivänä meille jokaiselle lähestulkoon mahdotonta. Myös puhelinmaksut kehitysalueelle varsinkin ylihinnointelun johdosta ovat paikallispuheluja selvästi kalliimpia. Tämä puolestaan heikentää kehitysalueiden asemaa.

Itse televerojärjestelmään sisältyy monia ongelmia. Televero on toteutettu siten, että liikevaihtovero kertaantuu. Pelkästään teollisuuden osalta tämä kertaantuva vaikutus on ainakin 200 miljoonaa markkaa vuodessa. Tämä on liikevaihtoverotuksen yleisten kehittämistavoitteiden vastaista ja teollisuutemme hintakilpailukykyä heikentävää.

Vastoin aikaisempia liikevaihtoverolain periaatteita verolliseksi ei ole säädetty tiettyä toimintaa, vaan verovelvollisiksi on määrätty tietyt yritykset harjoittamastaan toiminnasta. Tämä aiheuttaa jatkuvasti telepalveluissa ja niiden lähi-alueilla neutraliteettihäiriöitä eli sen, että saman-

tyyppistä toimintaa voidaan harjoittaa liikevaihtoverollisena ja liikevaihtoverottomana. Näitä ongelmia on syntynyt mm. suuryhteisantenni- ja kaapelitelevisioverkon vuokraustoiminnassa, paikallisradiotoiminnan teknisissä toteutuksissa ja ulataksipalveluissa. Lain 1 a §:n ohjelman siirtoa koskeva säännös on myös tulkinnanvarainen. Epäselvää on, onko radio- ja televisio-ohjelmiksi tulevan ohjelmamateriaalin siirtäminen telepal-

velua. Kaiken kaikkiaan televeron soveltamiseen liittyvät ongelmat osoittavat pakkotilanteessa tehtyjen verotuksen yleisestä kehittämislinjasta poikkeavien verolakiesitysten huonouden.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Kimmo Sasi
Pirjo Rusanen

Pentti Mäki-Hakola
Pertti Salolainen

